

F. Rom
NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Ew/5 № 19086 /II

ac 65
maja
Warszawa, dn. 11 ~~kwietnia~~ 1920 r.

328/12
3287

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

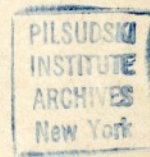
Przesyła się do wiadomości odpis raportu zastępcy szefa misji wojskowej polskiej na południu Rosji por. Michalskiego, do wiadomości.

Za zgodność:

Bołduski

1. Zastępca Szefa Szt. Gen.
Kulinski m. p.
pułk. Szt. Gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

Dr 328/12 dnia *22/12* 19*20* r.
1. 12 *zajęte. Wydział.*

135

337

POLSKA MISJA WOJSKOWA

Sewastopol 23 kwietnia 1920r.

Przy

Główno=Dowodzącym Siłą Zbroją
w Południowej Rosji.

Nr. 693/tajne.

DO

NACZELNEGO DOWÓDZTWA W.P.

W WARSZAWIE.

Z Kaukazu od kozaków kubańskich wiadomości brak. Według źródeł prywatnych gen. Szkure nie obiecuje utrzymać się dłużej nad kilka dni w Seczi z powodu głodu i ataków bolszewickich. Ci ostatni podobno atakowali Azejberdżan. Na froncie krymskim w ostatnim tygodniu były bardzo ciężkie walki. Gen. Wrangel dla zapobieżenia ofensywie bolszewickiej i zawiązania wyjscia Krymu, a głównie zapewne dla przekonania przedstawicieli Entente'y, że A. O. jest zdolną do walki, przedsięwziął silną akcję czołową na obu przesmykach, połączoną z 2 dessantami. 1-szy dessant w sile 2 pułków Drezdenców = około 3.500 bagnietów, został zrobiony w Cherłach, skąd miał, zajmując Adamań i Preebrażankę, atakować w tył Perekepskiej grupy bolszewików. 2-gi dessant z Aleksiejewców wysiadł na północ od Geniczeńska i posunięciem na Nowo=Aleksiejewkę pomógł grupie Siwaszkiej. Cała ta akcja, oprócz powstrzymania bolszewików, rezultatów nie dała. Drezdenczy, poniesłszy wielkie straty przy wysiadaniu, wprawdzie w pierwszych dwóch dniach, zajęli Cherły, Adamań i podeszli pod Preebrażankę, gdzie zostali odczynieni i nie mając pomocy ze strony grupy Perekepskiej z wielkimi stratami przerwali się na Perekep.

Grupa wschodnia: Aleksiejewcy zajęli byli Geniczeńsk i Nowo=Aleksiejewkę i odciągnęli siły bolszewickie, dzięki czemu grupa gen. Słazszczewa posunęła się do st. Salkowo, ale następnie również zostali okrążeni i zmasakrowani przez bolszewików tak, że resztki tylko zdołały się schronić na Arbocką Kesę A.

Akcja prowadzona była od 14 do 19 kwietnia. Teraz na froncie

spokojnie, ale bolszewicy przygotowują się do nowej ofensywy.

Zapasy bojowe na Krymie są na wyczerpaniu: oddziałem wojskowym już wydany jest rozkaz oszczędzania ładunków, Narazie Anglicy nie nie podważą. Wielki brak też umundurowania i butów.

Kozacy podpisali umowę z Wranglem, na zasadzie której podporządkowali się Wranglowi. Umowa ta rozszerzając prawa kozaków do autonomii w porównaniu z zasadniczym rozkazem o sposobie rządzenia, wyraźnie zabrania kozakom występowania w stosunkach międzynarodowych. Kubańscy ją podpisali, ale nie zamierzają jej dotrzymać. Sztab armii dońskiej, znajdujący się w Eupaterji zaczął prowadzić akcję wyraźnie niepodległościową, wskutek czego generałowie Siderin i Kielczewski zostali usunięci, a redaktor gazety "Donskoj Wiestnik" i referent polityczny hr. du Chaill został oddany pod sąd.

Obydwa te fakty, jak również memoriał Kubańców przesłany do Nacz. Dow. przy poprzednim raporcie, wskazują, że kozacy już zupełnie do akcji A. O. są zniechęceni i że prądy niezależnościowe, wielkie zrobiły postępy.

Jak mi tutejsi ukraińcy zakomunikowali, wysyła gen. Wrangel podpułk. Gen. Sztabu Zahorodnego z tajną misją do Petlury, proponując mu wspólne działania przeciwko bolszewikom, przy czym chce by Ukraina weszła na federacyjnych podstawach w skład Rosji. Do Machno zostali wysłani tutejsi ukraińcy dla pertraktacji, ale nie wrócili i zapewne nie wrócą, gdyż Machno nie chce uznać Wrangla, a uznaje tylko Petlurę. Zresztą rozczarowali się oni co do sił i ewent. pomocy Machno, którego zwycięstwa okazały się plotką i który poza rejon Ekarynosławskiej gubernii nie wyszedł. Jednak, że dla podtrzymania ciągle rozpuszczał Sztab prywatnie pogłoski o umowach z Polakami, Petlurą i Machno.

Nowe nominacje jak np. przedstawicieli do Konstantynopola, gdzie zostali wysłani Nieratow, gen. Łukowski i pułk. v. Lampe noszą ten sam reakcyjno-germanofilski charakter co i poprzednie.

Gen. Wrangel jest zbyt niezrównoważony, aby nie uległ wpływom środowiska z którym jest t. silnie związany swą przeszłością.

Uperządkowanie tyłów idzie b. powoli, gdyż Wrangel napotyka na bierny opór. Oddziały w dalszym ciągu mobilizują na ulicach przechodniów, z rezerwowanych 200 urzędów, większość korzystając z pozostałych u nich kas likwiduje ciągle swe sprawy, część zdejmuje znikać jako pododdziały pozostających urzędów. Razboje i kradzieże są również częste jak poprzednio. Drożyzna rośnie z dniem każdym i ceny dochodzą do nieprawdopodobnej wysokości: np. chleba funt = 80 rb., masła = 2500 rb. tłuszczów = 1200 rb., cukru = 1500 rb. i t. p.

Do istniejącego już tyfusu zjawia się cholera, która na razie ma sporadyczny charakter. Dzisiaj zjawił się rozkaz Wrangla o pertraktacjach z anglikami i bolszewikami. Anglja przyjęła pośrednictwo przy rozmowach z bolszewikami w sprawie rezejmu, żądając od Sowdepji nienaruszalności Krymu i jego mieszkańców, wypuszczenia więźniów politycznych, zabezpieczenia nietykalności tym, którzy nie chcą wrócić do siebie. Anglja w razie nieprzyjęcia grozi pomocą A. O. przy obronie Perekopu. Warunki te były postawione za zgodą Wrangla i podobnie bolszewicy je przyjęli.

Przeszłem instrukcje, jak mam postępować. P. Skapski wyjechał do Konstantynopola.

/=/Michalski per.

Zastępca Szefa Misji Wojskowej na Południu Rosji.

Załącznik: gazety.

Za zgodność odpisu:

